

Projekt „Eri keskkondade ohud ja nende ennetamine”

November on Pääsukese lasteaia turvalisuse kuu

Koostaja

Ene Kruzman, Kohtla-Järve Pääsukese lasteaia direktor

Taustinformatsioon

Laps satub elus mitmesugustesse olukordadesse, kus ta võib lihtsalt ära kaduda. Seepärast tuleb lasteaias lastele tutvustada käitumisnorme, õpetada neid erisugustes olukordades teadlikult ja adekvaatselt tegutsema ning anda neile elementaarsed oskused, kuidas käituda kodus, tänaval, pargis ja transpordivahendis. Samuti tuleb lastes kasvatada iseseisvust ja vastutustunnet.

Üldeesmärk

Kujundada eelkooliealiste laste turvalist käitumist ja vältida vigastusi.

Eeldatavad tulemused

- Lapsed ja nende vanemad teavad, missugused ohud võivad oodata neid looduses, kodus ja õues ning nad oskavad neid ohte vältida.
- Lastel on teadmised, oskused ja vilumused, mis aitavad ohtusid ennetada.

Osalejate vanus

Projektist võtsid osa kolm lasteaiaühikut (64 last: noorem rühm, vanem rühm, kooliks ettevalmistuse rühm) ja lapsevanemad.

Elluviidud tegevused

Koolieelikute ohutu käitumise kuust osa võttes korraldasime palju huvitavaid tegevusi ja rollimänge. Üritused toimusid mängulises vormis, mis aitas lastel leida iseseisvalt lahendusi keerulistes olukordades ja saada vastutustundlikumaks. Neil oli võimalik omandada vajalikke reegleid selle kohta, kuidas käituda teedel ja tulekahju korral. Lapsed tutvusid ka söödavate ja mürgiste seentega: korraldasime mängu „Korja söödavad seened!” ja „Otsi seente hulgast üles kärbseseened!”.

Samuti korraldasime lasteaia tuleohutusreeglid tutvustavaid tegevusi. Lastele tutvustati mängulises vormis tulekahju tekkimise põhjuseid. Lasteaeda olid kutsutud ka päästeameti esindajad, kes tulid tuletõrjeautoga. Nad rääkisid palju tulekahju kustutamise võtetest, seletasid, kuidas õigesti käituda algava tulekahju või muu õnnetuse märkamise korral.

Mängiti rollimängu, mille käigus lapsed helistasid häirekeskusesse, kirjeldasid juhtunut ning ütlesid oma nime ja aadressi.

Päästetöötajad näitasid lastele oma vormiriietust, kiivrit ja seljal olevat ballooni. Õues tutvusid lapsed tuletõrjeauto ja päästevahendite tööga. Päästetöötajad näitasid ka oma praktilist igapäevategevust, kustutades osavalt ja kiiresti tulekahjukoole. Lapsed olid väga

põnevil. Vanemad said näha aruande-fotonäitust „Korraldatud laste ohutuse üritused”.

Liiklusohutuse tagamiseks kasutasime mitmesuguseid tegevusvorme: lapsed tutvusid valgusfoori ja liiklusmärgiteega, lahendasid ristsõnu ning kinnistasid oma ohutu liiklemise praktilisi oskusi tänaval tehtud jalutuskäigu ajal. Samuti korraldasime liiklusohutusviktoriini „Mis? Kus? Millal?”, mille käigus oli võimalus kontrollida laste teadmiste taset.

Veel osalesid lapsed teatevõistluses, rollimängudes „Valgusfoori tegevus” ja „Kuidas kõndida tänaval” ning didaktilises mängus „Tunned liiklusmärgi – mõistad ka teed”. Lastemeeskonnad Kõiketeadjad ja Miksikesed võtsid osa temaatilisest üritusest „Leidlike ja lõbusate õhtu”, mille raames nad tutvusid liikluseeskirjadega.

1. NÄDAL

Teema: „Laps ja teised inimesed, laps on kodus”

Rühm	Teema	Eesmärgid	Tegevusvormid
Noorem rühm	1. „Meeldiva välimuse ja auväärse kavatsuse kokkulangematus”	1. Laps teab, et võõra inimese meeldiv välimuse ei tähenda alati, et sellel inimesel on ausad kavatsused.	Vestlused ja ilukirjanduse lugemine (näiteks vene muinasjutud „Jänku majake”, „Kass, kukk ja rebane” jt).
Vanem rühm	1. „Kui võõras tuleb koju” 2. „Isiklik ohutus kodus ja õues”	1. Laps oskab õigesti käituda, kui tema koju tuleb võõras inimene. 2. Laps teab, et ohtlik olukord võib oodata teda nii väljas kui ka kodus. Ta oskab ohtlikku olukorda ennetada. Laps soovib päästa mitte ainult ennast, vaid ka teisi inimesi.	Vestlused ja esitlused.
Kooliks ettevalmistusrühm	1. „Võõrad inimesed” 2. „Rõdu, aken, kodumasinad jne”	1. Laps teab, mida teha, kui võõras inimene ründab. 2. Lapsel on ettekujutus asjadest, mis võivad olla kodus ohtlikud.	Vestlused ja esitlused.

Töö vanematega: plakatid teemal „Ohud, mis varitsevad meid kodus” ja konsultatsioon „Ohutus kodus”.

2. NÄDAL

Teema: „Laps ja loodus”

Rühm	Teema	Eesmärgid	Tegevusvormid
Noorem rühm	1. „Säästev suhtumine loodusesse“	Laps teab, et puuoksi ei tohi murda ja et talvel on vaja linde sööta.	Õuesõpe ja vestlused.
Vanem rühm	1. „Turvalisus looduses“ 2. „Mürgised seened ja marjad“	1. Laps teab, missugused ohud võivad teda metsas oodata. 2. Laps teab, et looduses leidub mürgiseid seeni ja marju.	Õuesõpe, vestlused ja esitlused.
Kooliks ettevalmistusrühm	1. „Matk mööda metsa“ 2. „Turvalisus loomadega suhtlemisel“	1. Laps tunneb metsas käitumise reegleid, metsloomi ja nendest tulenevat kasu. Ta suhtub elusasse ja elutusse loodusesse säästlikult. 2. Laps tunneb loomadega suhtlemise reegleid.	Õuesõpe, vestlused ja esitlused.

Töö vanematega: plakatid ja joonistused teemal „Ohud, mis ootavad meid metsas”.

3. NÄDAL

Teema: „Inimene ja tervis”

Rühm	Teema	Eesmärgid	Tegevusvormid
Noorem rühm	1. „Maitsev piim“ 2. „Kuidas arstiga õigesti suhelda“	1. Laps teab, et piim aitab lapsel kasvada 2. Laps oskab pöörduda täiskasvanute poole, kui tunneb ennast halvasti, ja suudab selgelt öelda, kust kohast tal valutab.	1. Nukuteater. 2. Rollimäng „Haigla”: arsti ja haige dialoog.
Vanem rühm	1. „Võluv maailm – tervis“	1. Laps teab, et tervis on väärtus, mille eest tuleb pidevalt hoolitseda.	Vestlused ja joonistamine.

		Laps oskab teha vahet tervislikul ja ebatervislikul eluviisil.	
Kooliks ettevalmistusrühm	1. „Keha ja hinge ilu“	Laps teab, et tervislik eluviis on tähtis. Ta teab, mida tähendab väljend „sisemine ilu“. Laps soovib olla vaimselt ja füüsiliselt terve.	Vestlused ja liikumistunnid.

Töö vanematega: plakatid „Minu päevarežiim“, „Võluv tervisemaailm“ ja „Terve eluviis“.

4. NÄDAL

Teema: „Laps ja liiklus tänaval“

Rühm	Teema	Eesmärgid	Tegevusvormid
Noorem rühm	1. „Nukuteatri etendus „Õpime liiklusreegleid“	1. Lapsel on ettekujutus tänavast ja seal liiklemisest. Ta saab aru, et sõiduteel ei tohi mängida, sest see on ohtlik. Laps tunneb peamisi transpordiliike ja teab, mis on valgusfoor ja mida foorituled tähendavad. 2. Laps tunneb elementaarseid liikluseeskirju.	Ekskursioon, esitlus ja vestlused.
Vanem rühm	1. „Liiklusohutus“ 2. „Kui sa oled eksinud“	1. Laps tunneb liikluseeskirju. 2. Laps teab, mida teha ja kelle poole pöörduda, kui ta on eksinud. Ta teab, et on tähtis meeles pidada oma kodune aadress ja telefon.	Ekskursioon, esitlus, vestlused ja mängud.
Kooliks ettevalmistusrühm	1. „Liikluse aabits“ 2. „Turvalisus loomadega suhtlemisel“	1. Laps tunneb liikluseeskirju ja liiklusmärke. Ta tunneb tänaval käitumise reegleid. Laps teab, mis juhtub, kui	Ekskursioon, esitlus, vestlused ja mängud.

		liiklusreegleid ei järgita. Ta on tänaval ettevaatlik.	
--	--	--	--

Töö vanematega: plakatid teemal „Liiklusohutus tänaval” ja konsultatsioon „Lapse ohutus liikluses”.

Projekt lõpeb etendusega „Ohutusreeglid”, millest võtavad osa lapsed, vanemad ja õpetajad. Etendust kutsume vaatama lapsed teistest lasteaedadest.

Tegevustes kasutatud materjalid ja vahendid

Õppevahendid, raamatud, jutud, laulud, pildid, töölehed, mulaažid, mängud, tantsud, joonistus- ja spordivahendid jm:

- Raamat „Ohutuse õppetunnid. Ettevaatus ennekõike”.
- Õppefilmid: „Looduses viibimise ohutusreeglid lastele“, „Ohutus talvel”, „Ohutus jääl”, „Käitumine tulekahju korral”, „Üksinda kodus”, „Majapidamises tegutsemise ohutusreeglid lastele” ja „Elektri kasutamine”.
- Helkur
- Lapsena liikluses (puslekomplekt), Maanteeameti liikluskasvatuse talitus, 2012
- Liiklusmärgid (mäng), Maanteeameti liikluskasvatuse talitus, 2012
- Liiklusmemoriin, õpetlik ja mälu arendav mäng liiklusohutuse teemal, Maanteeamet ja OÜ Dada, 2012, Tartu
- Kuidas kaitsta last, Maanteeamet, 2011
- Liiklusohutus tänaval, Birgit Fuks, Tallinn, 2012
- „Minu tänav“, värvimis- ja nuputamisraamat
- Esitlused, kirjandus, plakatid.

Elluviidud tegevuste mõju hindamine ja saavutatud tulemused lapsest lähtuvalt

Projekti lõpul anketeeriti lastevanemaid. Ankeedis olid küsimused, mille vastustest selgusid lapsevanemate teadmised enne ja pärast projekti.

Lapsevanemate anketeerimise tulemused:

1. Lapsevanemad teavad, millised olukorrad on lastele ohtlikud kodus ja looduses. Projekti alguses oli selle väitega nõus 40% lapsevanematest, projekti lõpus –80%.

2. Lapsevanemad teavad, kuidas käituda ohtlikes situatsioonides.

Projekti alguses –30%, projekti lõpus – 80 %

3. Lapsevanemad teavad, millised olukorrad on lastele liikluses ohtlikud.

Projekti alguses – 50% lapsevanematest teadis seda, projekti lõpul – 100%.

4. Lapsevanemad annavad teadmisi lastele ohutu käitumise kohta looduses, liikluses ja kodus. Projekti alguses – 50% lapsevanemaid olid nõus selle väitega, aga 50% andsid

neld teadmisi juhuslikult, projekti lõpus – 80%

Selgus, et projekti alguses pidas 50% vanematest omapoolseks kohustuseks anda lastele teadmisi ohutust liiklemisest, peale projekti lõppu kasvas sama meelt vanemate osakaal 80%ni.

Kokkuvõtteks

- Lapsed ja vanemad teavad, missugused ohud võivad oodata neid looduses, kodus ja õues ning nad oskavad neid ohte vältida ja ennetada.
- Lapsed teavad, et looduses on söödavad ja mürgised seemned, taimed, marjad ja oskavad neid eristada.
- Lapsed teavad, et metsas elavad metsloomad ja oskavad käituda nendega (neid ei tohi puutada).
- Lapsed oskavad käituda äikese ajal.
- Lapsed oskavad ohutult käituda suplemise ajal.
- Lapsed teavad, kuidas helistada hädaabinumbrile 112. Kõik lapsed jätsid hädaabinumbri meelde.

Kirjandus õpetajale

Õppematerjal „Turvaline kasvukeskkond” sarjast „Tea ja toimeta”.
Tallinn, 1999